

[Peter Larsen.]

for ministerens oprindelige forslag vil undlade at stemme om de her nævnte ændringsforslag.

Ændringsforslagene fra partiet liberalt centrum er jo meget omfattende og vil i realiteten betyde en fuldstændig omlægning af en række af de grundsynspunkter og grundregler, hvorpå vor landbrugslovgivning hviler. Vi kan ikke med de få timer, der har været til rådighed, overse den fulde konsekvens af de meget omfattende ændringer, der her er tale om, og vi vil derfor anbefale, at man også her undlader at stemme om ændringsforslagene.

Niels Eriksen: Jeg skal gøre nogle bemærkninger om de tre næste forslag.

Jeg vil udtrykke min beklagelse over, at man ikke i udvalgsarbejdet om lovforslaget om statshusmandsloven fra flertallets side har vist forhandlingsvilje med hensyn til en meget væsentlig ting, nemlig statens forkøbsret, der efter forslaget kan tinglyses på alle landbrugsejendomme. Modstanden mod forkøbsretten er i alle landbrugskredse meget stor, og i landbokommissionen var der flertal for dens afskaffelse.

Forkøbsretten er efter mit partis opfattelse ganske unødvendig for at fremme almindelige jordrationaliseringsformål. Til disse formål har jordlovsudvalget jo mulighed for at købe jord og ejendom i fri handel; man har nu ophævet den generelle forkøbsret for større ejendomme, ejendomme med over 56.000 kr.s grundbeløb efter 1950-vurderingen, og det har man gjort, fordi forkøbsretssystemet ingen væsentlig praktisk betydning har haft i den forløbne tid. Når man nu har disse erfaringer, er der ikke meget konsekvens i at lovfæste en forkøbsret, der gælder for alle landbrugsejendomme. Hvis den nye regel overhovedet skal få praktisk betydning, vil den blive forbundet med et overordentlig stort administrativt besvær og store bekostninger for dem, der handler med ejendomme. Man taler om at give landbruget større frihed og mulighed for at finde sin fremtidige struktur inden for de, synes jeg, for snævre rammer, der nu bliver gældende, men disse rammer er jo dog et betydeligt fremskridt i forhold til det, vi har i dag. Men samtidig med at man gør dette, så besværliggør og fordyrer man

omsætningen af landbrugsejendomme ved indførelse af denne forkøbsret.

Må jeg nævne en enkelt ting. De fleste landbrugsejendomme omsættes jo kort før såtid. Er der tinglyst forkøbsret på ejendommen, ja, så går der ellers kan gå 4 uger, før man er pligtig fra landbrugsministeriets side at meddele, om forkøbsretten bliver udnyttet. Tror man ikke, at købere vil være meget tilbageholdende med overhovedet at interessere sig for sådanne ejendomme? Dermed kan det blive til betydelig økonomisk skade for de landmænd, der får tinglyst forkøbsret.

Vi ønsker altså forkøbsretten fjernet fra lovforslaget og har sammen med det konservative folkeparti stillet ændringsforslag herom under nr. 4.

Nu er det jo ikke givet, at dette ændringsforslag bliver vedtaget, der er jo sket visse ting her i folketinget i de sidste 8-10 dage, og skal vi beholde forkøbsretten, er det for os meget væsentligt at få fastslået, hvordan det er ministerens hensigt at den skal administreres, og jeg vil derfor gerne have lov til at spørge ministeren, om ministeren vedstår de udtalelser, der blev fremsat her for et år siden af ministeren, hvor han sagde: det er en selvfølge, at forkøbsret kun vil blive pålagt, såfremt tillægsjorden skønnes at ville kunne fraskilles ejendommen uden væsentlig ulempe for denne, eller såfremt ejendommen som helhed skønnes at kunne sammenlægges med en anden ejendom. Det var altså en relativt snæver fortolkning af forkøbsretten. Jeg ville gerne, om ministeren ville vedstå, at sådan skal den administreres og kun sådan.

Vi glæder os over, at jordrentesystemet nu fjernes fra statshusmandsloven. Det er en principiel forbedring af stor rækkevidde, og vi er helt enige i, at det tillades brugerne af jordrentejord at indfri deres forpligtelser, både når det drejer sig om statsjord, og når det drejer sig om præstegårdsjord.

Vi er også tilfredse med, at man har fået en aftale med kirkeministeriet og menighedsrådene om afviklingen. Vi finder, at denne afvikling skal ske på en for jordrenteburgen absolut fair måde, men det drejer sig jo nu engang om en ældre jordrenteforpligtelse på ældre brug, og derfor finder vi, at afdragstiden på de afløsningslån, man vil tilbyde, er lovlig lang; der er foreslået 40 år.